

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

Ławnik SN Grzegorz Gołębiowski

Protokolant Karolina Majewska

na rozprawie w dniu 29 stycznia 2025 r., w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej z udziałem obwinionej X. Y. – prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z. oraz jej obrońcy adw. R. S.

po rozpoznaniu odwołania wniesionego przez obrońcę obwinionej od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z 5 lipca 2023 r., sygn. akt [...],

orzeka:

1. zmienia zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że za czyn przypisany w pkt 1, na mocy art. 142 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze – dalej powoływana jako p.p. wymierza obwinionej X. Y. karę dyscyplinarną upomnienia oraz przyjmuje, iż czyny przypisane w pkt 2 i 3 stanowią przewinienia dyscyplinarne mniejszej wagi i na podstawie art. 142 § 5 p.p. odstępuje od wymierzenia obwinionej X. Y. kar za te czyny, a także uchyla pkt 4 zaskarżonego orzeczenia;

2. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W sprawie o sygn. akt [...] - 27 sierpnia 2020 r. do Prokuratury Regionalnej w W. wpłynęło pismo Zastępcy Prokuratora Okręgowego w L. z 26 sierpnia 2020 r., sygn. [...], zawierające wniosek o podjęcie czynności wyjaśniających w sprawie pociągnięcia do odpowiedzialności dyscyplinarnej prokurator X. Y. z powodu oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa przy prowadzeniu postępowań o sygn. akt [...] i [...] Prokuratury Rejonowej w Z.

Wnioskiem z 10 sierpnia 2022 r. zastępca rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego, wniósł o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przeciwko X. Y. - prokuratorowi Prokuratury Rejonowej w Z., obwinionej o to, że:

1. W okresie od 3 stycznia 2018 r. do 13 lipca 2020 r. w Z. dopuściła się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa w związku z prowadzeniem postępowania o sygn. [...] Prokuratury Rejonowej w Z., to jest przepisu art. 2 § 1 pkt 1 i 4 k.p.k., art. 326 § 2 k.p.k., art. 297 § 1 pkt 1, 2, 4 i 5 k.p.k., art. 217 § 1 k.p.k. i art. 22 § 1 k.p.k. oraz § 212 ust. 1 i § 214 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 7 kwietnia 2016 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (t. jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1206 z późn. zm.), poprzez to, że nie wykonała żadnych czynności procesowych w powyższym postępowaniu, w tym mających na celu zatrzymanie zespołu pojazdów - ciągnika siodłowego marki V., o nr rej. [...] z naczepą marki W., o nr rej. [...] jako dowodu rzeczowego, co doprowadziło do niewyjaśnienia okoliczności sprawy, przewlekłości postępowania przygotowawczego i wydania niezasadnego postanowienia o zawieszeniu postępowania, a następnie po jego zawieszeniu nie wykonała żadnych czynności zmierzających do podjęcia postępowania, w konsekwencji czego doszło do wystawienia 1 lipca 2020 r. przez A. M., prowadzącego przedsiębiorstwo wielobranżowe „W.” w N., faktury VAT pro forma o numerze [...] na kwotę 185.024,00 złotych - do zapłaty przez Prokuratorę Okręgową w L. z tytułu przechowywania, w okresie od 29 listopada 2017 r. do 30 czerwca 2020 r. tego zespołu pojazdów na parkingu, tj. o przewinienia dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 1 ustawy z

dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t. jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 66 ze zm.);

2. W okresie od 31 stycznia 2020 r. do 12 marca 2020 r. w Z. dopuściła się oczywistej i rażącej obrazę przepisów prawa w związku z prowadzeniem postępowania o sygn. [...] Prokuratury Rejonowej w Z., to jest przepisu art. 7 § 2 ustawy z 28 stycznia 2016 r. - Prawo o Prokuraturze oraz § 215 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 7 kwietnia 2016 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z 2017 r., poz. 1206 z późn. zm.), poprzez to, że pomimo wydanego jej przez Prokuratora Rejonowego w Z. pisemnego polecenia z 31 stycznia 2020 r., zapisanego na karcie wewnętrznego nadzoru służbowego, podjęcia postępowania przygotowawczego z zawieszenia wobec uzyskania 28 sierpnia 2012 r. pisemnej opinii biegłych z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w W., co stanowiło przyczynę zawieszenia postępowania, nie wykonała tego polecenia i nie podjęła z zawieszenia powyższego postępowania, tj. o przewinienia dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t. jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 66 ze zm.);

3. W okresie od 30 maja 2019 r. do 3 lipca 2020 r. w Z., dopuściła się oczywistej i rażącej obrazę przepisów prawa w związku z postępowaniem o sygn. [...] Prokuratury Rejonowej w Z., to jest przepisu art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., art. 305 § 1 k.p.k. i art. 307 § 1 k.p.k. oraz § 119 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 7 kwietnia 2016 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (t. jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1206 z późn. zm.), poprzez to, że w sprawie tej nie wykonała żadnych czynności procesowych, co doprowadziło do przewlekłości postępowania przygotowawczego, tj. o przewinienia dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t. jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 66 ze zm.).

Orzeczeniem z 5 lipca 2023 r., wydanym w sprawie o sygn. akt [...] Sąd Dyscyplinarny uznał obwinioną X. Y. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z., za winną popełnienia wszystkich trzech zarzucanych jej przewinień dyscyplinarnych, wyczerpujących dyspozycję art. 137 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze i za to na podstawie art. 142 § 1 pkt 2 ustawy

z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze wymierzył jej w punkcie pierwszym orzeczenia karę dyscyplinarną nagany, zaś w punkcie drugim i trzecim, na podstawie art. 142 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze, wymierzył jej karę dyscyplinarną upomnienia. Wymierzone obwinionej kary jednostkowe Sąd Dyscyplinarny w punkcie czwartym orzeczenia połączył i na podstawie art. 170 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze orzekł wobec obwinionej X. Y. karę dyscyplinarną łączną nagany. Kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążono Skarb Państwa.

Sąd Dyscyplinarny I instancji, orzekając w sprawie [...], ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 grudnia 2017 r. do Prokuratury Rejonowej w Z. wpłynęło zawiadomienie [...] Urzędu Celno-Skarbowego w O. z 30 listopada 2017 r. o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 57 g ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo Energetyczne.

Z zawiadomienia wynikało, że 29 listopada 2017 r. funkcjonariusze celno-skarbowi zatrzymali w G. zespół pojazdów, to jest ciągnik siodłowy marki V. o nr rej. [...] z naczepą marki W. o nr rej. [...], którym kierujący w imieniu T. sp. z o.o. w C., działający na zlecenie spółki z o.o. G. w C. nie posiadającej koncesji na obrót paliwami ciekłymi, przewoził do spółki z o.o. A. w G. 31,765 m³ oleju napędowego. Ciągnik siodłowy z naczepą zabezpieczono na parkingu strzeżonym Przedsiębiorstwa Wielobranżowego W. w N. Wraz z tym zawiadomieniem otrzymano kopię pisma producenta T. sp. z o.o. z 1 grudnia 2017 r., w którym zawarto prośbę o umożliwienie przewiezienia zabezpieczonego zespołu pojazdów z parkingu w N. do C. na parking wnioskodawcy. Powodem do złożenia tego wniosku były duże koszty przechowywania zespołu pojazdów do czasu podjęcia przez prokuraturę stosownych decyzji.

Sąd I instancji ustalił, że pierwotnie, 11 grudnia 2017 r., zgodnie z zarządzeniem ówczesnego Prokuratora Rejonowego w Z. - X. Y., opisane zawiadomienie zarejestrowano w referacie prokuratora T. Ł. Następnie, 3 stycznia 2018 r. obwiniona wydała zarządzenie o zmianie referenta sprawy na nią. Tego samego dnia, prokurator X. Y. wszczęła dochodzenie w sprawie ujawnionego 29 listopada 2017 r. prowadzenia w C. działalności gospodarczej w zakresie

magazynowania, przeładunku, dystrybucji i obrotu paliwami ciekłymi przez „G.” sp. z o.o. w C., tj. o czyn z art. 57g ust. 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne. Prowadzenie dochodzenia obwiniona powierzyła w całości Komisarzowi Policji w C. O jego wszczęciu, z uwagi na brak stosownego zarządzenia, nie zawiadomiono Naczelnika [...] Urzędu Celno-Skarbowego w O., ani też Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. W toku postępowania zebrano materiały dotyczące działalności spółki „G.”, a także powiązanej z nią, przez B. J., spółki „T.”. W dniu 9 lipca 2018 r. do Prokuratury Rejonowej w Z. wpłynął wniosek pełnomocnika spółki „T.” - radcy prawnego M. K. o rozpoznanie złożonego w grudniu 2017 r. wniosku o umożliwienie przejazdu pojazdów przechowywanych na parkingu w N. do siedziby spółki w C.. W dniu 1 sierpnia 2018 r., za pośrednictwem [...] Urzędu Celno-Skarbowego w O., do prokuratury wpłynął wniosek firmy V. spółka z o.o. w W. z 26 kwietnia 2018 r. o wydanie zabezpieczonego na parkingu w N. ciągnika, który na mocy umowy leasingu operacyjnego z 3 sierpnia 2015 r. użytkowany był przez spółkę „T.”. Umowa leasingu wypowiedziana została 5 kwietnia 2018 r.

Zgodnie z dalszymi ustaleniami, w dniu 28 lutego 2019 r., do Prokuratury Rejonowej w Z. wpłynęło zawiadomienie spółki I. o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez prezesów spółki „U.” z siedzibą w C. - B. J. i J. J., tj. czynu z art. 284 § 2 k.k. poprzez przywłaszczenie leasingowanych: ciągnika siodłowego marki R., o nr rej. [...] i naczepy marki K., o nr rej. [...]. Zawiadomienie to dołączono do akt sprawy o sygn. [...].

Z dalszych ustaleń Sądu I instancji wynikał, że postępowanie w powyższej sprawie zostało, przez prokurator X. Y., 27 czerwca 2019 r. zawieszone z powodu nieobecności świadków B. J. i B1. J1., a także z uwagi na konieczność uzyskania dokumentów z kontroli organów celno-skarbowych w spółkach „G.” i „A.” oraz decyzji Urzędu Regulacji Energetyki w przedmiocie cofnięcia koncesji dla firmy „G.”. W dniu 18 lipca 2019 r. do Prokuratury Rejonowej w Z. wpłynął wniosek pełnomocnika V. Spółka z o.o. - adwokata J. B. o zwrot zatrzymanego ciągnika marki V., o nr rej. [...]. Podobny wniosek został przekazany przez Prokuraturę Rejonową w N. 25 listopada 2019 r.

Ponadto w aktach podręcznych sprawy ujawniono pismo prokurator X. Y. do Zastępcy Naczelnika [...] Urzędu Celno - Skarbowego w O. z 24 lutego 2020 r., w

którym zawarto informację o prowadzeniu dochodzenia o sygn. [...], przy czym pismo to wysłano faksem dopiero 7 kwietnia 2020 r., pismo Naczelnika [...] Urzędu Celno-Skarbowego w O. z 9 kwietnia 2020 r. zawierające wniosek o uregulowanie formalności parkingowych, a także z prośbą o pilny kontakt z [...] Urzędem Celno-Skarbowym w O., notatkę urzędową Zastępcy Prokuratora Rejonowego w Z. - T. Ł. z 6 lipca 2020 r. dotyczącą rozmowy z pracownikiem tego urzędu w sprawie nieuregulowanych płatności parkingowych związanych z zespołem pojazdów zabezpieczonych do sprawy oraz pismo Zastępcy Naczelnika [...] Urzędu Celno-Skarbowego w O. z 6 lipca 2020 r. o podobnej treści, do którego dołączono pismo skierowane przez ten urząd do właściciela firmy PW „W.” A. M. z 9 kwietnia 2020 r. Na piśmie tym znajduje się adnotacja Zastępcy Prokuratora Rejonowego w Z., adresowana do prokurator X. Y., z poleceniem przedłożenia do 13 lipca 2020 r. akt głównych sprawy z decyzją w przedmiocie dowodu rzeczowego.

Sąd Dyscyplinarny I instancji przyjął, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazywał, że w okresie od 3 stycznia 2018 r. do 27 czerwca 2019 r. prokurator X. Y. nie wykonała w przedmiotowej sprawie żadnej czynności procesowej oraz - pomimo zawartego w postanowieniu o wszczęciu dochodzenia zarządzenia o jego powierzeniu Komisarzowi Policji w C. - nie przekazała akt sprawy do tej jednostki Policji celem przeprowadzenia postępowania.

Przed wydaniem decyzji o zawieszeniu dochodzenia nie zebrano i nie zabezpieczono dokumentacji dotyczącej działalności spółki „G.”, nie wystąpiono do Urzędu Regulacji Energetyki o nadesłanie dokumentacji związanej z utratą przez spółkę „G.” koncesji na obrót paliwami ciekłymi, nie dokonano oględzin zespołu pojazdów zabezpieczonych na parkingu w N., nie podjęto decyzji w przedmiocie zasadności ich dalszego przechowywania jako dowodu rzeczowego w sprawie i nie wezwano na przesłuchanie w charakterze świadka osób wymienionych w postanowieniu o zawieszeniu dochodzenia.

W aktach sprawy brak jest informacji w sprawie skierowania wezwania do B. J. i B1. J1. na przesłuchanie oraz informacji, iż nie przybywają oni w miejscach swojego zameldowania i pracy.

Ponadto od dnia wszczęcia dochodzenia do jego zawieszenia nie wydano żadnego postanowienia o przedłużeniu jego okresu. Nie ustosunkowano się także do wniosków w przedmiocie zespołu pojazdów zabezpieczonych na parkingu.

Sąd Dyscyplinarny I instancji ustalił, że na polecenie Prokuratury Okręgowej w L. 20 lipca 2020 r. prokurator T. P. - pełniący funkcję Prokuratora Rejonowego w Z. wraz ze swoim Zastępcą - prokuratorem T. Ł. udali się do N., gdzie przeprowadzili rozmowę z A. S. - Zastępcą Naczelnika [...] Urzędu Celno-Skarbowego w O. Stwierdził on, że wielokrotnie telefonował do prokurator X. Y., na pewno odbył z nią 20 - 25 rozmów w sprawie zestawu pojazdów ulokowanych na parkingu w N.. W rozmowach tych podkreślał, że koszty dalszego przechowania zespołu pojazdów będą ogromne, oferował także pomoc w zakresie procesowej sprzedaży paliwa z cysterny. W czasie rozmów z wymienioną wspominała ona, że istnieje problem ze sprawcą, który się ukrywa i jednocześnie zapewniała, że niezwłocznie zajmie się przechowywanymi na parkingu pojazdami. Po wielu prośbach, kierowanych do prokurator X. Y. od listopada 2019 r., w kwietniu 2020 r. A. S. otrzymał od obwinionej faks. W maju 2020 r., w rozmowie z A. M., dowiedział się, że sprawa cysterny nadal pozostaje otwarta, poradził więc właścicielowi firmy, aby wystawił fakturę pro forma z tytułu przechowywania zespołu pojazdów.

Tego samego dnia wymienieni prokuratorzy przeprowadzili rozmowę z A. M. (właścicielem firmy PW "W."), który 1 lipca 2020 r. wystawił fakturę VAT pro forma numer [...] na kwotę 185,024,00 złotych. Oświadczył on, że wskazany zestaw pojazdów został oddany na przechowanie w 2017 r. przez funkcjonariuszy Urzędu Celno - Skarbowego. Z prokurator X. Y. rozmawiali kilkanaście razy na temat przechowywania zestawu. W przedmiocie faktury za świadczoną usługę przechowywania otrzymał odpowiedź, że decyzja zostanie podjęta dopiero po przeprowadzeniu oględzin pojazdów. Informował także, że koszty przechowania są duże, dopytywał o termin przeprowadzenia oględzin, ale nigdy prokurator X. Y. nie wskazała konkretnego terminu tej czynności. W dniu 10 sierpnia 2020 r. po rozmowach z T. P. - pf Prokuratora Rejonowego w Z., właściciel firmy PW "W." wyraził zgodę na skorygowanie faktury pro forma o nr [...] za przechowywanie cysterny oraz obniżenie stawki dziennej do 150 zł netto i rozłożenie płatności na raty. Na podstawie pięciu faktur Prokuratura Okręgowa w L. przelała na konto PW „W.” w

N. łącznie kwotę 142.249,50 złotych, w listopadzie miała wpłynąć ostatnia faktura VAT opiewająca na kwotę 43.542 zł.

Sąd Dyscyplinarny I instancji, w odniesieniu do postępowania o sygn. [...], przeciwko L. G., podejrzanej o przestępstwo z art. 160 § 2 i 3 k.k., ustalił, że 21 listopada 2008 r. w sprawie tej, wówczas zarejestrowanej pod sygn. [...], prokurator Prokuratury Rejonowej w Z. – A. K. wydała postanowienie o zasięgnięciu opinii Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w W., zaś 30 grudnia 2008 r. o zawieszeniu śledztwa. Przyczyną zawieszenia postępowania było oczekiwanie na opinię Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w W.

L. G. podejrzana była o to, że 17 września 2005 r. w Z. nieumyślnie, będąc osobą, na której ciążył obowiązek opieki, naraziła M. D. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia w ten sposób, że pomimo niepokojących objawów w postaci podwyższonego tętna, pocenia się i bólu w klatce piersiowej, które sugerowały ostrą chorobę niedokrwienną serca, odstąpiła od hospitalizacji pacjenta, czym działała na szkodę M. D., tj. o czyn z art. 160 § 2 i 3 k.k.

Termin opracowania opinii przez Zakład Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w W. wielokrotnie był prolongowany z uwagi na kolejne informacje biegłych, iż nie są w stanie wydać opinii w określonych wcześniej terminach.

Po kolejnych ponagleniach wysłanych przez prokurator X. Y. - ówczesnego Zastępcę Prokuratora Rejonowego w Z., tj.: 2 lipca 2010 r., 4 stycznia 2011 r., 28 marca 2011 r. i 5 lipca 2011 r. uzyskano informację, że opinia wydana zostanie do końca 2011 r., jednakże i ten termin nie został dotrzymany.

Po skierowaniu kolejnych pism przez prokurator X. Y.: 5 października 2011 r., 25 listopada 2011 r., 26 czerwca 2012 i 20 lipca 2012 r., 13 sierpnia 2012 r. biegli wydali opinię, która do Prokuratury Rejonowej w Z. wpłynęła 28 sierpnia 2012 r. Następnego dnia, tj. 29 sierpnia 2012 r., prokurator X. Y. wydała postanowienie o przyznaniu biegłym wynagrodzenia za sporządzoną opinię.

Z dalszych ustaleń Sądu Dyscyplinarnego I instancji, wynikało, że biegli z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w W., po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego, w tym uzyskaną wcześniej opinią biegłych z Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w B. orzekli w opinii, że objawy M. D. nakazywały z ostrożności poddanie go obserwacji w

warunkach szpitalnych, badania i konsultacje pacjenta były prawidłowe, jednakże zabrakło ważnego badania, tj. badania poziomu troponiny we krwi, istotnego dla wykluczenia ostrego zespołu wieńcowego i zawału, a nieprzyjęcie pokrzywdzonego do szpitala stwarzało stan narażenia go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia.

Pomimo ustania przyczyny zawieszenia śledztwa, to jest pozyskania opinii o powyższych wnioskach, od 28 sierpnia 2012 r. do 12 marca 2020 r. w sprawie tej nie wykonano żadnej czynności. Do akt w dalszym czasie, na przestrzeni lat 2015 - 2018 pozyskano i dołączono jedynie dane o karalności podejrzanej.

Śledztwo o sygn. [...] pozostawało zawieszone do 12 marca 2020 r., kiedy prokurator T. P., pełniący funkcję Prokuratora Rejonowego w Z. podjął je z zawieszenia i zarządził o zarejestrowaniu pod nową sygn. [...].

Zaniechanie podjęcia zawieszonego śledztwa przez prokurator X. Y. skutkowało ustaniem 17 września 2015 r. karalności przestępstwa zarzuconego L. G. Z uwagi na to, prokurator X. Y. 31 marca 2020 r. wydała postanowienie o umorzeniu postępowania przeciwko podejrzanej z powodu przedawnienia karalności zarzuconego jej przestępstwa.

Z informacji udzielonej przez Prokuraturę Okręgową w L. z 10 listopada 2020 r. wynika, że po wpłynięciu 28 sierpnia 2012 r. opinii z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w W., sprawa o sygn. akt [...] pozostawała w dyspozycji obwinionej. Wówczas żaden z poprzednio nadzorujących to śledztwo prokuratorów nie pracował już w tamtejszej jednostce.

Na podstawie zapisu w karcie wewnętrznego nadzoru służbowego w aktach podręcznych sprawy o sygn. [...] ustalono ponadto, że prokurator X. Y. nie wykonała pisemnego polecenia Prokuratora Rejonowego w Z. z 31 stycznia 2020 r. podjęcia sprawy zawieszonej o sygn. [...], dlatego też osobiście wydał on postanowienie w tym przedmiocie 12 marca 2020 r.

W zakresie postępowania o sygn. akt [...] Sąd Dyscyplinarny I instancji ustalił, że 4 grudnia 2020 r. do Prokuratury Regionalnej w W. wpłynęło pismo Prokuratora Okręgowego w L. z 2 grudnia 2020 r., sygn. akt [...] wraz z notatką z badania akt o sygn. [...] Prokuratury Rejonowej w Z., w której stwierdzono rażące naruszenie przez

prokuratora tej jednostki - X. Y. przepisu art. 307 § 1 k.p.k. z wnioskiem o objęcie przedmiotowej sprawy prowadzonym już postępowaniem dyscyplinarnym.

Postanowieniem z 27 lipca 2021 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego połączyła do postępowania dyscyplinarnego o sygn. [...] (obejmujących przewinienia dyscyplinarne w sprawach [...] i [...]) postępowanie dyscyplinarne [...] obejmujących przewinienie dyscyplinarne w sprawie [...].

Prokuratura Okręgowa w L., na podstawie § 73 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. - Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, przeprowadziła badanie akt sprawy Prokuratury Rejonowej w Z. o sygn. [...].

W toku badania stwierdzono, że w dniu 29 maja 2019 r. Zastępca Prokuratora Okręgowego w L. przesłał do Prokuratury Rejonowej w Z., przekazane Prokuraturze Okręgowej w L. przez Zastępcę Prokuratora Regionalnego w W., akta [...] Prokuratury Rejonowej [...] w sprawie rzekomego przyjmowania korzyści majątkowych przez prokuratorów Prokuratury Okręgowej w W., tj. o czyn z art. 228 § 1 k.k. i wyznaczył Prokuraturę Rejonową w Z. do kontynuowania przedmiotowego postępowania. Postępowanie [...] Prokuratury Rejonowej [...] prowadzone było na podstawie zawiadomienia W. G.

Akta sprawy [...] Prokuratury Rejonowej [...] wpłynęły do Prokuratury Rejonowej w Z. w dniu 30 maja 2019 r.

W dniu 10 czerwca 2019 r., ówczesna Prokurator Rejonowy w Z. X. Y. poleciła sekretariatowi wpisanie sprawy do repertorium Ds. i na referenta sprawy wyznaczyła prokuratora T. Ł. Sprawie nadano numer [...].

Jak ustalił Sąd Dyscyplinarny I instancji, 15 stycznia 2020 r. Zastępca Prokuratora Rejonowego w Z. (prok. T. Ł.), sprawdzając system informatyczny stwierdził, że w jego referacie zarejestrowano sprawę [...], której akta nigdy do niego nie dotarły. O powyższym fakcie powiadomił Prokuratora Rejonowego w Z. T. P., wnosząc o przedekretowanie sprawy na prokurator X. Y.. Prokurator Rejonowy polecił pracownikom sekretariatu przedłożenie akt. Przedmiotowe akta zostały przedłożone Prokuratorowi Rejonowemu w Z. dopiero w dniu 3 lipca 2020 r. Akta

znajdowały się w pokoju prokurator X. Y. Pracownik sekretariatu ujawnił je w czasie przeglądu znajdujących się tam akt innych spraw.

Prokurator Rejonowy w Z., analizując otrzymane materiały, stwierdził, że w okresie od 30 maja 2019 r. do dnia 3 lipca 2020 r. w sprawie [...] nie wykonano żadnej czynności.

Sprawę w dniu 17 lipca 2020 r. przekazano do referatu prokuratora T. Ł., który wykonał czynności procesowe niezbędne do wyjaśnienia sprawy. W dniu 28 września 2020 r. wydał postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie niedopełnienia w okresie od 2015 r. do 2020 r. w W. uprawnień służbowych przez prokuratorów Prokuratury Rejonowej [...] oraz sędziów z Sądu Rejonowego [...], polegających na nierzetelnym prowadzeniu spraw z zawiadomienia W. G., które następnie były zakończone wydaniem przez prokuratora postanowień o odmowie wszczęcia dochodzenia i śledztwa, bądź też postanowień o umorzeniu dochodzenia i śledztwa, a następnie pomimo złożonych zażaleń na niekorzystne dla niego decyzje procesowe bezzasadnie utrzymanie ich w mocy przez sędziów, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. z powodu „braku uzasadnionego podejrzenia popełnienia jakiegokolwiek przestępstwa”.

Obwiniona prokurator X. Y. funkcję Prokuratora Rejonowego w Z. pełniła od 15 marca 2015 r. do 17 grudnia 2019 r., obecnie wykonuje obowiązki służbowe na stanowisku prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z.

Odwołaniem z 22 września 2023 r., orzeczenie z 5 lipca 2023 r., sygn. akt [...], zaskarżył w całości na korzyść obwinionej jej obrońca – adw. R. S.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. obrazę przepisu prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynów przypisanych obwinionej, to jest przepisu art. 137 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (dalej: pp), polegającą na nieuzasadnionym przyjęciu, iż prokurator X. Y. swoim zachowaniem zrealizowała znamiona przedmiotowe wskazane w dyspozycji powyższej regulacji i tym samym dopuściła się opisanych w zaskarżonym orzeczeniu przewinień dyscyplinarnych, to jest, że:

a. w okresie od 3 stycznia 2018 r. do 13 lipca 2020 r. w Z. dopuściła się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa w związku z prowadzeniem postępowania o sygn. [...], to jest przepisu art. 2 § 1 pkt 1 i 4 k.p.k., art. 326 § 2 k.p.k.,

art. 297 § 1 pkt 1, 2, 4 i 5 k.p.k., art. 217 § 1 k.p.k. i art. 22 § 1 k.p.k. oraz § 212 ust. 1 i § 214 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 7 dnia kwietnia 2016 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1206 z późn.zm., dalej jako Regulamin) poprzez to, że nie wykonała żadnych czynności procesowych w powyższym postępowaniu, w tym mających na celu zatrzymanie zespołu pojazdów ciągnika siodłowego marki V., o nr rej. [...] z naczepą marki W. o nr rej. [...] jako dowodu rzeczowego, co doprowadziło do niewyjaśnienia okoliczności sprawy, przewlekłości postępowania przygotowawczego i wydania niezasadnego postanowienia o zawieszeniu postępowania, a następnie po jego zawieszeniu nie wykonała żadnych czynności zmierzających do podjęcia postępowania, w konsekwencji czego doszło do wystawienia 1 lipca 2020 roku przez A. M., prowadzącego przedsiębiorstwo wielobranżow W. faktury VAT pro forma o nr [...] w kwocie 185 024,00 zł - do zapłaty przez Prokuraturę Okręgową w L. z tytułu przechowania, w okresie od 29 listopada 2017 r. do 30 czerwca 2020 r. ww. zespołu pojazdów na parkingu;

b. w okresie od 31 stycznia 2020 r. do 12 marca 2020 r. w Z., dopuściła się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa w związku z prowadzeniem postępowania o sygn. [...] - to jest przepisu art. 7 § 2 pp oraz § 215 ust. 1 Regulaminu, poprzez to, że pomimo wydanego jej przez Prokuratora Rejonowego w Z. pisemnego polecenia z dnia 31 stycznia 2020 r., zapisanego na karcie wewnętrznego nadzoru służbowego, w zakresie podjęcia postępowania przygotowawczego z zawieszenia wobec uzyskania 28 sierpnia 2012 r. pisemnej opinii biegłych z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w W., co stanowiło przyczynę zawieszenia postępowania, nie wykonała tego polecenia i nie podjęła z zawieszenia powyższego postępowania,

c. w okresie od 30 maja 2019 r. do 3 lipca 2020 r. w Z., dopuściła się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa w zw. z postępowaniem o sygn. [...], to jest przepisu art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., art. 305 § 1 k.p.k., art. 307 § 1 k.p.k. oraz § 119 ust. 2 Rozporządzenia, poprzez to, że w sprawie nie wykonała żadnych czynności procesowych, co doprowadziło do przewlekłości postępowania przygotowawczego, w sytuacji, gdy zachowanie obwinionej w żadnym z tych postępowań nie prowadziło do realizacji znamion przedmiotowych przewinienia dyscyplinarnego w postaci

oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa, w szczególności zachowanie X. Y. nie prowadziło do wywołania negatywnych skutków godzących w prawa i istotne interesy uczestników postępowania lub innych podmiotów, bądź też dobro wymiaru sprawiedliwości;

2. rażącą niewspółmierność kary wymierzonej, polegającą na wymierzeniu obwinionej na podstawie art. 142 § 1 pkt 2 pp łącznej kary dyscyplinarnej nagany, w sytuacji gdy orzeczona kara nie uwzględnia należycie dyrektyw wymiaru kary, w tym przede wszystkim stopnia społecznej szkodliwości czynu obwinionej, jej motywacji oraz nie uwzględnia w dostatecznym stopniu okoliczności łagodzących, w szczególności nadmiaru obowiązków obciążających obwinioną - sygnalizowanego również w ramach sprawozdania z wizytacji przeprowadzonej w Prokuraturze rejonowej w Z. za okres I półrocza 2018 roku oraz sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i osobistej obwinionej.

Podnosząc te zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie obwinionej od popełnienia zarzucanych jej czynów. Ewentualnie, z daleko idącej ostrożności procesowej, w sytuacji, gdyby Sąd pomimo okoliczności wskazanych w niniejszym piśmie nie podzielił stanowiska, iż zachowanie obwinionej nie realizowało znamion czynu z art. 137 § 1 pkt 1 pp, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uznanie, iż czyny X. Y. stanowiły przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi, a w związku z tym odstąpienie od wymierzenia kary, stosownie do przepisu art. 142 § 5 pp.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie uzasadnia zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie kary upomnienia w miejsce kary nagany za pierwszy czyn oraz poprzez uznanie, że czyny drugi i trzeci stanowią przewinienia dyscyplinarne mniejszej wagi, prowadzące do odstąpienia od wymierzenia obwinionej kar za te czyny.

Sąd Dyscyplinarny rozpoznał istotę sprawy.

Skarżąca nie podważa ustaleń faktycznych.

Prawo materialne nie zostało naruszone, gdyż zachowanie skarżącej w trzech sprawach, a w istocie wynikające z zaniechania wymaganych czynności naruszało

zasady oraz normy, które winien przestrzegać prokurator prowadzący sprawę, zwłaszcza, gdy jest Prokuratorem Rejonowym.

Zasadniczą podstawą materialną dyscyplinowania w tej sprawie jest art. 137 § 1 pkt 1 ustawy o prokuraturze, co oznacza, że regulacja ta nie jest oparta na egzemplifikacji wszystkich czynów stanowiących przewinienia dyscyplinarne (tak jak w prawie karnym). Z drugiej strony jest też samodzielna w relacji do przepisów prawa procesowego (ustawy i regulaminu) przywołanych w zarzutach obwinienia, które nie zostały już powtórzone w opisie czynów przypisanych obwinionej, gdyż podstawą materialną orzeczenia jest tylko art. 137 § 1 pkt 1 ustawy, stanowiący, iż prokurator odpowiada dyscyplinarnie za przewinienia służbowe (dyscyplinarne), w tym za oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa.

I

Czyn pierwszy został gruntownie ustalony i opisany w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Odwołanie nie podważa zebranego materiału i ustaleń faktycznych. Nie podważa też rozstrzygnięcia Sądu Dyscyplinarnego wskazującego na zaniechanie przez prokurator X. Y. szeregu czynności w sprawie przez niekrótki okres. Zaniechania obwinionej doprowadziły do przewlekłości postępowania przygotowawczego, wydania niezasadnego postanowienia o zawieszeniu postępowania, skutkowały obciążeniem Prokuratury niemałą kwotą za parkowanie samochodu cysterny z paliwem. Przeciągało się postępowanie karne wszczęte w sprawie o obrót paliwem bez koncesji, którego częścią było faktyczne zatrzymanie samochodu i wątpliwa potrzeba przetrzymywania go na prywatnym parkingu, bez wydania postanowienia o dowodzie rzeczowym. Nie powinno być wątpliwości, że zatrzymanie pojazdu będzie generować niemałe koszty parkingu. Dopiero wystawienie rachunku za niekrótki okres parkowania pojazdu w niemałej kwocie do zapłaty spowodowało odstępianie od dalszego zatrzymania samochodu. Właściwe działania powinny być podjęte od razu po zatrzymaniu samochodu i odstawieniu na parking, gdyż pozostawienie samochodu z paliwem na prywatnym parkingu na długi czas nie było konieczne. Nie uwzględniało też interesów podmiotów prywatnych - odbiorcy paliwa, przewoźnika, właściciela cysterny, co też zgłaszali do prokuratury i urzędu celnego. Wiele monitów w sprawie zatrzymanej cysterny z paliwem uprawnia stwierdzenie, że czynności i decyzje obwinionej prokurator nie były adekwatne do

sytuacji. Brak było rozpoznania potrzeby zatrzymania samochodu i paliwa jako dowodów w sprawie. Obwiniona powierzyła prowadzenie sprawy policji, a nawet zawiesiła postępowanie, jednak dopiero rachunek za parking zdecydował o wyjściu z niewłaściwej sytuacji, obciążającej prokuraturę wydatkiem za parkowanie samochodu, pomijając, iż samochód był „bezużyteczny” przez niekrótki okres. Skarżąca zawiesiła postępowanie, które potem podjęła, jednak bez właściwego rozwiązania problemów wynikających z zatrzymania pojazdu na prywatnym parkingu. W sprawie nie dokonano oględzin samochodu na parkingu. Bezskutecznie urząd celny oferował sprzedaż paliwa i eliminację kosztów parkingu. Argumentu nie stanowiły też monity o zwrot samochodu. Negatywna ocena działań obwinionej dokonana przez Sąd Dyscyplinarny I instancji jest prawidłowa.

Przeciwnie stanowisko odwołania nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż to od decyzji obwinionej zależało dalsze zatrzymanie i parkowanie cysterny z paliwem w określonym miejscu. Wszak to obwiniona wszczęła postępowanie karne i sprawa samochodu oraz paliwa mogła zostać od razu rozwiązana po wszczęciu postępowania. Ustalenie miejsca pobytu potencjalnie podejrzanych osób nie mogło być przeszkodą w podejmowaniu właściwych czynności dotyczących cysterny z paliwem, zwłaszcza wobec wielu wniosków o zwolnienie pojazdu. Odwołanie obwinionej jedynie to potwierdza, skoro odwołuje się do braku doświadczenia obwinionej z przechowaniem zatrzymanych pojazdów i sprawami dotyczącymi prawa energetycznego. Nie są to jednak okoliczności, które usprawiedliwiałyby długie zaniechanie podjęcia racjonalnej decyzji. Nieuprawnione jest twierdzenie odwołania, iż w wyniku zachowania obwinionej nie zaistniały żadne negatywne skutki, nie doszło do naruszenia interesów uczestników postępowania ani wymiaru sprawiedliwości.

Od początku widoczna była sprzeczność interesów, gdyż z jednej strony prokuratura nie podejmowała decyzji dotyczącej cysterny z paliwem, a z drugiej było szereg kolejnych monet o zwrot samochodu lub inne zabezpieczenie pojazdu. Przykładowo już 1 grudnia 2017 r. wpłynął wniosek przewoźnika T. aby samochód był w bazie w C., gdzie miał być zapewniony dozór do czasu zwolnienia przez prokuraturę, wobec wysokich kosztów parkingu w N. (400 zł dziennie). Obwiniona nie mogła o tym nie wiedzieć, skoro 3 stycznia 2018 r. wszczęła dochodzenie w sprawie obrotu paliwami bez koncesji. 26 kwietnia 2018 r. właściciel pojazdu wystąpił

o jego wydanie, wskazując na duże straty finansowe. W 2019 r. były kolejne wnioski o zwrot pojazdu, wskazujące na przewlekłość postępowania. Natomiast obwiniona bez załatwienia tego problemu w czerwcu 2019 r. zawiesiła postępowanie na podstawie art. 22 k.p.k., które zostało podjęte w lipcu 2020 r. Dopiero 16 lipca 2020 r. kolejny prokurator podjął decyzję w przedmiocie dowodów rzeczowych, uznał pojazd z przynależnościami za dowody rzeczowe w sprawie (choć pobranie próbek paliwa okazało się niemożliwe ze względu na konstrukcję cysterny, ponadto paliwo długo było w cysternie i wymagało przepompowania). Prezes spółki „G.” B. J. był przesłuchany dopiero 21 lipca 2020 r. W sprawie można było uporządkować kwestię zatrzymanego samochodu już od samego początku. Zatrzymanie na dłuższy czas samochodu cysterny z paliwem powodowało koszty wynikające nie tylko z amortyzacji pojazdu.

II

W zakresie drugiego czynu odwołanie nie kwestionuje, że obwiniona nie wykonała polecenia przełożonego. Argumentacja odwołania pomija sedno zarzutu, czyli niewykonanie polecenia. Ostatecznie to przełożony 12 marca 2020 r. wydał postanowienie o podjęciu zawieszonego postępowania. W zwykłym stosunku pracy odmowa wykonania polecenia przełożonego może być kwalifikowana jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków przez pracownika (art. 101 § 1 k.p.). W prokuratorskiej zależności służbowej odmowa wykonania polecenia uzasadnia dyscyplinowanie. Zarzut, iż obwiniona była obciążona pracą może mieć wpływ na wymiar kary (o czym niżej), jednak nie znosi przewinienia dyscyplinarnego, gdyż sprawa, w której należało podjąć postępowanie była w referacie obwinionej, która nie podejmowała czynności od zawieszenia postępowania, mimo że opinia medyczna została sporządzona w 2012 r., czyli przed upływem karalności w sprawie w 2015 r. Opinia medyczna mogła mieć znaczenie w sprawie, ze względu na jej przedmiot i zebrany materiał. Upływ czasu spowodował, że postępowanie zostało umorzone, a sprawa nie podlegała dalszemu badaniu, co składało się na szkodliwość zaniechania, nawet gdy tylko do tego ograniczał się zarzut obwinienia. Niemniej punkt ciężkości niewłaściwego zachowania obwinionej wynika z odmowy wykonania polecenia przełożonego, co nie miało uzasadnienia i dlatego prócz oczywistego naruszenia

spełnia się także przesłanka rażącego naruszenia podstawowego obowiązku prokuratora – art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze.

III

Podobna ocena odnosi się także do zarzutu odwołania kwestionującego popełnienie trzeciego przewinienia dyscyplinarnego. Z tej zasadniczej przyczyny, że przewinienie zostało popełnione, gdyż obwiniona zaniedbała przekazania akt sprawy prokuratorowi referentowi. Akta sprawy [...] nie dotarły do prokuratora, któremu sprawa została przydzielona. Był to niekrótki okres. Po roku akta znaleziono w pokoju obwinionej. Zarzut braku naruszenia przepisów procedury karnej i regulaminu nie decyduje w ocenie przewinienia, albowiem podstawą odpowiedzialności jest art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze, który jest samodzielną materialną podstawą przewinienia. Przepisy procedury karnej oraz regulaminu nie normują *in extenso* sytuacji, która wystąpiła w sprawie, czyli nieprzekazania akt sprawy prokuratorowi, który został wyznaczony do jej prowadzenia, zwłaszcza gdy zaniechanie powoduje kierownik jednostki i przez ponad rok sam nie podejmuje w sprawie żadnych czynności. Brak czynności w sprawie przez niekrótki okres jest sytuacją nieprawidłową, wynikającym z zaniechania obwinionej (pozostawieniem akt w jej pokoju), czyli samodzielnie uzasadniającym stwierdzenie naruszenia zasady terminowego i sprawnego podejmowania decyzji w sprawie, dlatego bez znaczenia dla negatywnej oceny tej sytuacji, jest późniejsze postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa z powodu braku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa (art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.).

Brak zainteresowania sprawą osoby zgłaszającej podejrzenie popełnienia przestępstwa nie jest kryterium, wedle którego można oceniać czy postępowanie w karnej sprawie prowadzone jest terminowo i sprawnie. Wykracza to ponad potrzebę argumentacji, gdyż nieprawidłowe postępowanie obwinionej wynikało z samego nieprzekazania akt sprawy prokuratorowi, który z powodu tego zaniechania nawet nie był świadomy, że ma przydzieloną sprawę.

IV

Odwołanie jest zasadne w części dotyczącej kar wymierzonych obwinionej.

W ocenie składu nie zostały uwzględnione wszystkie okoliczności przemawiające na korzyść obwinionej.

Czyny drugi i trzeci należało zakwalifikować jako wypadki mniejszej wagi i odstąpić od wymierzenia kar dyscyplinarnych. Przemawia za tym obciążenie obwinionej pracą, bowiem prócz prowadzenia spraw pełniła także funkcję prokuratora rejonowego, przy niewystarczającej obsadzie kadrowej, co wprost wynika z zeznań świadków i ustaleń Sądu dyscyplinarnego.

Przedmiot sprawy wyznacza treść zarzutów obwinienia.

Zarzut drugi obejmuje tylko zachowanie w krótkim okresie, który nie decydował już w sprawie karnej, skoro przedawnienie karalności upłynęło kilka lat wcześniej (w 2015 r.), a podjęcie zawieszonego postępowania prowadziło do umorzenia postępowania z tej przyczyny. Nie jest jasna (nie została ustalona) przyczyna odmowy wykonania polecenia, niemniej był to okres, w którym następowała zmiana na stanowisku prokuratora rejonowego, co może tłumaczyć indywidualne zachowanie obwinionej.

Podobna ocena odnosi się do czynu trzeciego, gdyż zaniechanie czy zaniechanie w przekazaniu akt sprawy prokuratorowi referentowi, w ustalonych w sprawie okolicznościach, nie łączy się z naruszeniem interesu prawnego W. G. zawiadamiającego o potencjalnym czynie zabronionym, którego nie stwierdzono i dlatego umorzono postępowanie. Sytuacja ta uzasadnia przyjęcie wypadku mniejszej wagi, gdyż niewielka dla wymiaru sprawiedliwości okazała się szkodliwość wynikająca z nieprzekazania akt prokuratorowi referentowi.

Te same okoliczności, czyli ustalone obciążenie pracą obwinionej, przy niewystarczającej obsadzie kadrowej i widocznym braku systemowego rozwiązania problemu związanego z zatrzymaniem szczególnego pojazdu – cysterny z paliwem - ujawniły, że w określonym zakresie obwiniona nie podejmowała właściwych decyzji, choć nie było kwestionowane, że była zaangażowana i staranna w wykonywaniu powierzonych jej obowiązków. W takiej sytuacji, w ocenie składu, należało w miejsce kary nagany wymierzyć obwinionej karę upomnienia za czyn pierwszy.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[M. T.]

[r.g.]

Grzegorz Gołębiowski Wiesław Kozielowicz Zbigniew Korzeniowski